

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO :2016/1209
KARAR TARİHİ :12/08/2016

RET KARARI

ŞİKAYETÇİ :
ŞİKAYETÇİ VEKİLİ :
ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Sağlık Bakanlığı (Re'sen)
.... İl Sağlık Müdürlüğü
ŞİKAYETİN KONUSU : Devlet memuru olan şikâyetçinin, üniversite kaydında
gerekli olan sağlık kurulu raporu için kendisinden tahsil
edilen 200 TL ücretin iadesi talebi hakkındadır.
ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 10.3.2016

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1. Şikâyet başvurusu, Kurumumuza 11/03/2016 tarih ve 3045 sayı ile kayıt altına alınan, elektronik şikâyet başvuru belgesi doldurulmak suretiyle yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanabilmesi için, 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 41'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile İmza Yetkileri Yönergesi'nin 7'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına geçilmiş 26.07.2016 tarihli Ret Karar Önerisi ile Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2.Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketildiği, şikâyetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin incelenmesine ve araştırılmasına engel bir hususun olmadığı tespit edilmiştir.

2.1.Şikâyet başvuru belgesinde şikâyet edilen idare olarak her ne kadar İl Sağlık Müdürlüğü gösterilmişse de, 02/11/2011 tarihli ve 28103 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” gereğince Sağlık Bakanlığı re'sen şikâyet edilen idare olarak gösterilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikâyet başvurusu üniversiteye kayıt olmak için gerekli olan sağlık kurulu raporunu almak üzere Devlet Hastanesine 08/09/2015 tarihinde başvuru yaptığını, memur olduğundan bahisle emekli

sandığı güvencesine sahip olmasına ve öğrencilikle ilgili eğitim için sağlık raporu talep etmesine rağmen Devlet Hastanesinin kendisinde 200 TL ücret aldığını ifade ederek, sağlık raporu için verdiği bu ücretin tarafına iade edilmesini talep etmiştir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4. Şikâyet başvurusunun incelenmesi aşamasında, şikâyet konusuyla benzerlik taşıyan 2016/772 şikâyet numaralı dosya kapsamında/2016 tarih ve sayılı bilgi ve belge talep yazımıza cevaben gönderilen Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün/2016 tarihli ve sayılı yazısı ve eki belgeler şikâyetçi ...'un iddialarına da cevap teşkil ettiğinden, ilgili idareden yeniden bilgi ve belge talep edilmemiştir.

5.2016/772 şikâyet numaralı başvuru ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen cevabi yazıda özetle;

5.1. Sağlık Bakanlığı tarafından/2015 tarih ve sayılı makam oluru ile Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi yayımlanarak genel sağlık sigortası kapsamından yararlanamayan kişiler ile geri ödeme kapsamında ödemesi bulunmayan işlemlere dair fiyatların belirlendiği, tarife eki Ek- 1 Usul ve Esasların 4 üncü maddesinde yer alan düzenleme gereği **Bakanlar Kurulu Kararıyla istisna tutulan kişilerden kanuni düzenlemelerden kaynaklanan haklardan yararlanmak amacıyla düzenlenecek Sağlık Kurulu Raporları için ücret talep edilmeyeceği, buldukları durumun gereğine uygun olmayan özel amaçla talep edilen raporlar için ücret alınacağı,**

5.2. Bu kapsamda Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi uyarınca öğrencilerin öğrencilikle ilgili yurda kayıt, eğitim için talep edilen raporlarından ücret talep edilmezken ehliyet, silah ruhsatı gibi raporlar için ücret talep edileceği, herhangi bir öğretim kurumunda kaydı bulunmayan (öğrenci belgesi ibraz edemeyen) kişilerin öğrenci olarak değerlendirilemeyeceği,

5.3. Kimlerin öğrenci sayılıp sayılmayacağı konusunda dayanak oluşturmak için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığında görüş sorulduğu, Milli Eğitim Bakanlığında gelen cevabi görüşte Milli Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 4'üncü maddesine istinaden 'Öğrenci; Ortaöğretim okul veya kurumlarında örgün eğitim görenleri ifade eder' denildiği, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından gelen cevabi yazıda ise 'Bir ortaöğretim kurumundan mezun olmuş, **Yükseköğretim Kurumuna kayıt yaptırmaya hak kazanmış ancak henüz kaydını yaptırmamış kimselerin öğrenci sayılmayacağı**nın belirtildiği anlaşılmaktadır.

C. Olaylar

6. Şikâyet başvurusu tarafından şikâyet başvurusuna eklenen belgeler ile ilgili idare ile yapılan yazışmalar sonucunda elde edilen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde;

6.1. Şikâyetçinin, öğrenci kaydı için sağlık kurulu raporu almak üzere/2015 tarihinde Devlet Hastanesine başvurduğu,

6.2. Kendisinden 200 TL ücret alınması üzerine, memur olduğu için ücret alınmaması gerektiğinden bahisle,/2015 tarihli dilekçesi ile İl Sağlık Müdürlüğünden ücretin iadesini talep ettiği,

6.3. İl Sağlık Müdürlüğüne 16/11/2015 tarihinde şikâyetçiye olumsuz yanıt verildiği,

6.4. Sonrasında şikâyetçi tarafından Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi Usul ve Esaslarının 6. maddesinin (g) bendine istinaden, öğrencilerin öğrencilikle ilgili eğitim için talep ettiği raporlardan

ücret istenemeyeceği gerekçesiyle 25/12/2015 tarihinde İl Sağlık Müdürlüğüne tekrar başvuru yapıldığı,

6.5.Bunun üzerine, İl Sağlık Müdürlüğüne Bursa Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğünden görüş sorulduğu ve görüş yazısında sadece belirli hususlar için ücret alınmayacağı, ancak şikâyet başvurusunun durumunun istisnalar kapsamında olmadığı belirtildiğinden talebinin reddedildiği,

6.6...... İl Sağlık Müdürlüğüne talebin iki kez reddedilmesi üzerine, şikâyetçi tarafından 10/03/2016 tarihinde Kurumumuza başvuru yapıldığı anlaşılmıştır.

D. Kamu Denetçisinin İnceleme ve Araştırma Bulguları

7. Şikâyet başvurusunun incelenmesi aşamasında, şikâyet konusuyla benzerlik taşıyan 2016/772 şikâyet numaralı dosya için Kurumumuzun/2016 tarih ve sayılı yazısı ile Sağlık Bakanlığı Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünden konuyla ilgili bilgi ve belgeler istenmiş olup, ilgili Genel Müdürlük tarafından gönderilen bilgi ve belgeler ile görüş yazıları bu şikâyet başvurusunun tekemmülü için de yeterli görüldüğünden yeniden bilgi ve belge talebinde bulunulmamıştır. Söz konusu bilgi ve belgeler ile değerlendirmelere 5 numaralı paragrafta yer verilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

8. Anayasamızın “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir.” hükmünü; **4 üncü fıkrası** “Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.” hükmü yer almaktadır.

9. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.” şeklindedir.

10. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 63 üncü maddesinin f bendi “(Değişik ikinci fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Kurum, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile (f) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, ödeme usul ve esaslarını Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir...(Değişik dördüncü fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.” hükmünü düzenlemektedir.

11. 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu, 5510 sayılı Kanun ve “Genel Sağlık Sigortası İşlemleri Yönetmeliği” hükümleri dayanılarak çıkartılan **Sağlık Uygulama Tebliğinin (SUT) “Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetlerinin Sağlanma Yöntemleri ve Ödeme Kuralları” başlıklı 2.2. maddesinin 14 üncü bendi** “... Kurum birimlerinde sevk belgesi düzenlenmek suretiyle maluliyet, meslek hastalığı ve kontrol muayeneleri vb nedenlerle sağlık hizmeti sunucusuna sevk edilen kişiler için düzenlenen sağlık raporları ile ilaç ve tıbbi malzeme temini de dâhil olmak üzere **tedavi amacıyla düzenlenen sağlık raporları dışında kalan**; özrürlük raporu, ehliyet raporu, vasi tayini raporu, portör muayeneleri ve işlemleri, tarama amaçlı muayene ve işlemler vb özel amaçla kullanılacak

durum belirtir rapor bedelleri ile bu durumların tespitine yönelik yapılan işlem bedelleri Kurumca karşılanmaz.” şeklindedir.

12. 08/01/2002 tarih ve 4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci maddesi “Genel bütçeye dahil daireler ile katma bütçeli idareler, bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan fonlar, kefalet sandıkları, sosyal güvenlik kuruluşları, genel ve katma bütçelerin transfer tertiplerinden yardım alan kuruluşlar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile müesseseleri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunların kurdukları birlik, müessese ve işletmeler, özel bütçeli kuruluşlar, özelleştirme işlemleri tamamlanıncaya kadar, 24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanuna tâbi kuruluşlar ve özel hukuk hükümlerine tâbi, kamunun çoğunluk hissesine sahip olduğu kuruluşlar, kamu banka ve kuruluşları ile bunlara bağlı iş yerleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken **ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmaz... Bakanlar Kurulu birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkilidir...** Bu Kanunun yayımı tarihinden önce beşinci fıkrada belirti kanunlar dışında; kanun, kanun hükmünde kararname, tüzük, yönetmelik, genelge ve benzeri düzenleyici işlemler ile diğer idari işlemlerle tesis edilmiş bulunan ücretsiz veya indirimli tarife uygulamalarına 31/12/2001 tarihinden itibaren son verilir” hükmünü düzenlemektedir.

13. 08/02/2002 tarih ve 24665 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28/01/2002 tarihli ve 2002/3654 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin Eki Kararın 1 inci maddesi “*Gaziler, şehit ve gazi, dul ve yetimleri, özürlüler, öğrenciler ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamındaki kişiler 8/1/2002 tarihli ve 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaftır.*” hükmünü düzenlemektedir.

14.31/05/2013 tarihli ve 28663 sayılı Resmi gazetede yayımlanan 23/05/2013 tarihli ve 2013/4762 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin Eki Kararın 1 inci maddesi ile 28/1/2002 tarihli ve 2002/3654 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Karara eklenen 55 inci maddesinde”Türk Silahlı Kuvvetleri eğitim kurumlarına alınacak **askeri öğrenci adayları**, ilk defa işe başlayacak olan muvazzaf ve sözleşmeli subay/astsubay adayları, uzman jandarma ve uzman erbaş adayları ve sözleşmeli er/erbaş adaylarından istenilecek sağlık kurulu raporları için asker hastanelerinde verilen sağlık hizmetleri ile Emniyet Genel Müdürlüğü **eğitim kurumlarına alınacak öğrenci adayları** ve ilk defa işe başlayacak olan Emniyet Hizmetleri Sınıfı adaylarından istenilecek sağlık kurulu raporları için Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık hizmeti sunucularında verilen sağlık hizmetlerinden **ücret alınmaz**. Kamu kurum ve kuruluşlarınca ilgili mevzuatı gereğince görevde bulunan personel ile askeri öğrencilerden talep edilen sağlık raporları için kurumlarınca sevk edilmesi kaydıyla Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık hizmeti sunucularında veya asker hastanelerinde verilen sağlık hizmetlerinden ücret alınmaz.” düzenlemesi yer almaktadır.

15. Sağlık Bakanlığınca Bakanlığa bağlı sağlık hizmet sunucuları ile Kamu üniversite hastanelerinde (vakıf üniversite hastaneleri hariç) uygulanmak üzere yayımlanan 10/08/2015 tarihli Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesine Ek Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi Usul ve Esaslarının “Sağlık Kurulu Raporlarının Düzenlenmesi ve Ücretlendirilmesi” başlıklı 4 üncü maddesi “b) Kurumun ödeme kapsamında bulunmayan ve/veya özel amaçla kullanılacak durum belirtir rapor ücretleri (ehliyet raporu, işe giriş başvurusu vb.) ile bu durumların tespitine yönelik düzenlenen rapor ücretleri kişilerden (istisna tutulan kişiler hariç) talep edilir... ..Bakanlar Kurulu Kararıyla istisna tutulan kişilere kanuni düzenlemelerden kaynaklanan haklardan yararlanmak amacıyla düzenlenecek Sağlık Kurulu Raporları için ücret talep edilmeyecek, buldukları durumun gereğine uygun olmayan özel

amaçla talep edilen raporlar için ücret alınacaktır. Örneğin; Öğrencilerin öğrencilikle ilgili yurda kayıt, eğitim için talep edilen raporlarından ücret talep edilmezken ehliyet, silah ruhsatı gibi raporlar için ücret talep edilecektir. **Herhangi bir öğretim kurumunda kaydı bulunmayan (öğrenci belgesi ibraz edemeyen) kişiler öğrenci olarak değerlendirilemez...** şeklindedir.

16. Sağlık Bakanlığının sağlık kurum ve kuruluşlarında verilen sağlık raporlarının düzenlenmesinde oluşan tereddütlerin giderilmesi amacıyla hazırladığı **2014/29 sayılı Genelgesinin 5 inci Maddesinin c fıkrasında**, Sağlık Bakanlığına bağlı birinci basamak sağlık hizmeti sunucularında düzenlenen “durum bildirir tek hekim sağlık raporu” için ücret talep edilmeyeceği belirtilmiştir.

B. Şikâyet Konusuna İlişkin Uygulamalar

17. Danıştay 8. Dairesinin 05/12/1995 tarihli E: 1994/703, K: 1995/4107 sayılı kararında; yerel mahkemenin davacının okula kayıt olurken verdiği, fakülteye kayıt olmasında askerlikçe bir sakınca olmadığına ilişkin belgeyi, yasal olmayan yollardan düzenlettirdiği gerekçesiyle, disiplin kurallarının uygulanamayacağı, henüz öğrencilik sıfatı kazanılmadan yapılan bu eylem nedeniyle durumunun, fakülteye giriş koşullarını taşıyıp taşıyamaması bakımından incelenip bir karar verilmesi gerektiği hakkında verdiği kararının temyizden incelenmesi üzerine yerel mahkemenin kararı onanmıştır.

C. Kamu Denetçisi Abdullah Cengiz Makas’ın Kamu Başdenetçisi’ne Önerisi

18. Kamu Denetçisi tarafından şikâyetçiden alınan ücretin hukuka ve hakkaniyete uygun olduğu değerlendirilerek şikâyetin reddi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme ve Gerekçe

19. Şikâyet başvurusu 3 nolu paragrafta açıklandığı üzere; üniversiteye kaydolurken istenen sağlık kurulu raporu için kendisinden tahsil edilen 200 TL ücretin tarafına iade edilmesini talep etmiştir.

20. 13 nolu paragrafta yer verilen Bakanlar Kurulu kararı ile öğrenciler 4736 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrası hükmünden muaf tutmuştur. Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasına yönelik olarak 15 nolu paragrafta yer verilen Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi ile **kanuni düzenlemelerden kaynaklanan haklardan yararlanmak amacıyla düzenlenecek sağlık kurulu raporlarından ücret talep edilemeyeceği** ve buldukları durumun gereğine uygun olmayan **özel amaçla talep edilen raporlar için ise ücret alınacağı** şeklinde bir düzenleme yaparak istisna tutulan kişilerin kapsamını belirlemiştir. Bu doğrultuda, öğrencilerin öğrencilikle ilgili yurda kayıt, eğitim için kullanacakları raporlarından ücret talep edilmezken, ehliyet, silah ruhsatı gibi belgeleri almak için gerekli raporlardan ücret talep edileceği, **herhangi bir öğretim kurumunda kaydı bulunmayan (öğrenci belgesi ibraz edemeyen) kişilerin öğrenci olarak değerlendirilemeyeceği** ifadelerine açıkça yer verilmiştir. Kimlerin öğrenci sayılacağına ilişkin olarak Sağlık Bakanlığı tarafından Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kuruluna görüş sorulmuş, Milli Eğitim Bakanlığı ortaöğretim okul veya kurumlarında örgün eğitim görenlerin öğrenci sayılacağını belirtmiş; YÖK ise, bir ortaöğretim kurumundan mezun olmuş, **Yükseköğretim kurumuna kayıt yaptırmaya hak kazanmış ancak henüz kaydını yaptırmamış kimselerin öğrenci sayılmayacağını** ifade etmiştir. Bununla birlikte, 23/05/2013 tarihli ve 2013/4762 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin Eki Karar ile ayrı tutulan öğrenci adaylarının da bulunduğu görülmüştür.

21. Üniversitelerin özerk kuruluşlar olduğu dikkate alındığında her üniversitenin kendi kayıt şartlarını belirlediği, genellikle üniversitelerin kayıt esnasında öğrenci adaylarından talep ettiği sağlık raporu için öğrenci adaylarını zorlamayan birinci basamak sağlık hizmeti sunan kuruluşlardan alınan sağlık raporunu da kabul ettiği, fakat şikâyetçinin kayıt hakkı kazandığı üniversite olan Muğla Sıtkı Koçman

Üniversitesinin Tıp Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi (Hemşirelik ve Fizyoterapi ve Rehabilitasyon), Spor Bilimleri Fakültesi, Fethiye Sağlık, Köyceğiz Meslek Yüksekokulu (Özel Güvenlik ve Koruma)'na kayıt için tam teşekküllü hastaneden alınmış heyet raporu talep ettiği görülmüştür.(<http://oidb.mu.edu.tr/tr/duyuru/yeni-kayit-yaptiracak-ogrencilerimiz-icin-bilgiler> 8802) Bu kapsamda şikâyetçi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümüne kayıt yaptırmaya hak kazanmış, kendisinden tam teşekküllü hastaneden alınmış heyet raporu talep edilmiştir.

22. Şikâyetçinin sağlık raporu için başvurduğu Devlet Hastanesi ise ikinci basamak sağlık hizmeti sunan bir kurum olduğundan ve sağlık hizmeti sunan kurumlardan sağlık kurul raporu için 200 TL isteneceği Kamu Sağlık Hizmetleri Satış Tarifesi eki ile belirlenen fiyat tarifesinde açıkça yer aldığından ve üniversiteye kayıt aşamasında şikâyetçinin sahip olduğu öğrenci adaylığı statüsü öğrencilik statüsü kapsamında kabul edilemeyeceğinden kendisinden 200 TL tahsil edilmesinde hukuka aykırılık tespit edilememiştir.

23.Şikâyetçinin devlet memuru olduğundan hareketle kendisinden ücret alınmaması gerektiği ileri sürülmüş ise de; 11 nolu paragrafta yer verilen Sağlık Uygulama Tebliğinde, yer verilen durumlar için **kurum birimlerince sevk belgesi düzenlenmek suretiyle sevk edilen kişiler için düzenlenen sağlık raporları dışında kalan ve özel amaçla kullanılacak durum belirtir rapor bedellerinin SGK tarafından karşılanmayacağı** belirtildiğinden, **şikâyetçinin üniversite kaydı için talep ettiği rapor özel amaçla düzenlenen durum bildirir rapor olduğundan hizmet bedelinin SGK tarafından ödenemeyeceği açık olduğundan, şikâyetçinin bu iddiası yerinde görülmemiştir.** Ayrıca, 23/05/2013 tarihli ve 2013/4762 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesinin Eki Kararın 1 inci maddesinde yer alan memurlarının sağlık hizmetlerinden ücretsiz yararlanabileceğine ilişkin düzenleme ancak ilgili kurum tarafından sevk işleminin yapılması halinde geçerli olacağından, somut olayda şikâyetçi lehine bir hak oluşturmamaktadır.

24. Yukarıdan bu yana anlatılanlar, şikâyet başvurusunun iddiaları, idarelerin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya birlikte değerlendirildiğinde; sağlık kurulu rapor ücretleri için öğrencilere muafiyet tanındığı ancak Yükseköğretim kurumuna kayıt yaptırmaya hak kazanmış ancak henüz kaydını yaptırmamış kişiler öğrenci sayılamayacağından, şikâyetçinin sağlık kurul raporu için başvurduğu esnada henüz öğrenci statüsünde olmadığı bu nedenle kendisinden ücret tahsil edilmesinde hukuka aykırılık tespit edilemediğinden ayrıca olayda Devlet memuru olan şikâyetçi sağlık raporu alması için kurum birimlerince de sevk edilmemiş olup rapor için ödediği hizmet bedeli SGK tarafından da karşılanamayacağından, şikâyetin reddi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

25. 2709 sayılı T.C. Anayasasının "Kanun Önünde Eşitlik" başlıklı 10 uncu maddesinde ifadesini bulan kanun önünde eşitlik ilkesinin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 13 üncü maddesindeki etkili başvuru hakkının ve 17 nci maddesindeki hakları kötüye kullanma yasağının ihlal edildiğine dair herhangi bir bulgu ve bilgiye rastlanmadığı gibi şikâyete konu olayda, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ile İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesinde yazılı ve güvence altına alınmış olan haklara da aykırı bir durum tespit edilememiştir.

F. İyi Yönetim İlkelerine Uygunluk Yönünden Değerlendirme

26. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun olarak hareket etmeleri değil, aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem ve eylem tesis etmeleri beklenmektedir.

27. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde "*Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar.*" hükmü yer almaktadır. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının 41'inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen "Avrupa Doğru İdari Davranış Yasasında da yer verilmiştir.

28. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; idarelerden istenilen bilgi ve belgelerin süresi içinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği, idarenin başvuranla ilgili işlemlerinde kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, makul sürede ve gerekçeli karar verme, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi **ilkelerine uygun davrandığı**, ancak idarenin, şikayet başvurusunun konuyla ilgili ilk başvurusunu gerekçeli olarak reddetmesine rağmen, karara karşı başvuru yolunu göstermediği, bu nedenle iyi yönetişim ilkelerinde vurgulanan "karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi" **ilkesine uymadığı** anlaşılmış olup, idarenin bundan böyle bu ilkeye de uyması beklenmektedir.

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

29. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun 17 nci maddesinin 8 inci fıkrasına göre, Kamu Denetçiliği Kurumu'na dava açma süresi içinde yapılan başvuru, işlemeye başlamış olan dava açma süresini durdurmakta olup; anılan Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, durmuş olan dava açma süresi gerekçeli ret kararının ilgiliye tebliğinden itibaren kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

30. 2709 sayılı 1982 Anayasasının Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması Başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili idarenin işlemine karşı varsa 60 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde **İdare Mahkemesine** yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosyanın kapsamına göre, **ŞİKÂYETİN REDDİNE**;
Kararın şikayetçiye, Sağlık Bakanlığına ve İl Sağlık Müdürlüğüne tebliğine, Türkiye
Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi